

Platón: „Jeskyně“

Ladislav Hejdánek

◆ poznámky, česky, vznik: 1954

◆ notes, Czech, origin: 1954

Platón: „Jeskyně“ [1954]

Charakteristika 1. úrovně:

Za skutečnost, za „skutečné předměty“ povyšují pouhé „stíny, vrhané ohněm na protější stěnu“; za „pravdu“ neplatí jim „nic jiného než stíny těch umělých věcí“. Jsou při tom „spoutáni na nohou i na šíjích, takže zůstávají stále na témž místě a vidí jedině dopředu, ale nemohou otáčet hlavy, protože jim pouta brání.“

Jde tedy o dvojí: jednak o omezenost toho, co je oněm lidem přístupno, jednak o omezenost těchto přístupujících lidí. Tato druhá omezenost jim není vlastní, přirozená, nýbrž je jim jaksi uložena z vnějška: jsou to pouta. Nicméně tito lidé o poutech nevědí nebo je alespoň až pouta nepovažují; je jim neznáma snaha o osvobození z nich.

Subjektní omezenost má především tu podobu, kterou Pl. označuje jako

[zde text přestává; následují poznámky z diskuze o hodnocení kruzů o etice u J. L. Hromádky z 24. 1. 1963 – pozn. red.]